

E.T.A. HOFFMANN

SPARGĂTORUL
DE-NUCI
ȘI
REGELE ȘOARECILOR

Traducere din limba germană de G. Gusti

Cu ilustrații de Teodora și Radu Răileanu

POLIROM
2022

Cuprins

Darurile	11
Ocrotitul	18
Minunății.....	24
Bătălia.....	38
Boala.....	45
Basmul despre nuca cea cu coaja tare	52
Urmarea basmului despre nuca cea cu coaja tare.....	61
Sfârșitul basmului despre nuca cea cu coaja tare	68
Unchiul și nepotul.....	80
Victoria	85
Împărăția păpușilor	97
Capitala	105
Încheiere.....	116

— Privește-o, rosti el, arătând vărului său nuca, privește-o, și să-ți spun ce s-a întâmplat cu ea.

Odată, cu mulți ani în urmă, pe vremea Crăciunului, a venit încoace un om străin cu un sac plin de nuci, pe care le vindea. Chiar în fața dughenei mele de păpuși, puse sacul jos, ca să se poată apăra mai bine, și se luă la hartă cu vânzătorul de nuci de pe-aci, care, neputând răbda ca străinul să vândă nuci, se năpusti asupra lui. În clipa aceea, o căruță încărcată cu vârf trecu peste sac și sparse toate nucile, în afară de una, pe care străinul, zâmbind ciudat, mi-o oferă în schimbul unui taler de aur din anul 1720. Lucrul mi se păru neobișnuit; găsisem tocmai prin buzunarele mele un taler, cum îl voia străinul, am cumpărat nuca și am aurit-o, neștiind nici eu bine de ce am plătit atâta bănet pe ea și de ce o prețuiam atâta de mult.

Orice îndoială cum că nuca vărului n-ar fi cu adevărat mult căutata nucă Krakatuk a fost iute spulberată când astronomul curții, chemat degrabă, zgârie cu grijă aurul de pe nucă și găsi crestă în coajă, cu litere chinezești, cuvântul Krakatuk. Mare fu bucuria călătorilor, iar vărul Zaharias se consideră cel mai fericit om de sub soare, când Drosselmeier îl asigură că l-a apucat pe Dumnezeu de picior, deoarece,

în afara unei pensii apreciabile, i se va da de acum înainte pe degeaba tot aurul ce-i trebuie pentru aurit.

Alchimistul și astronomul își trăsese bonetele de noapte și erau gata de culcare, când ultimul – anume astronomul – vorbi cam așa:

— Excelente colega, norocul nu vine niciodată singur. Credeți-mă, noi n-am găsit numai nuca Krakatuk, ci și pe tânărul care o va sparge și îi va oferi prințesei miezul frumuseții. Și nu vorbesc de nimeni altul decât de fiul domnului văr al dumneavoastră. Iar după o clipă, continuă încântat: Nu, nici nu mă gândesc să mă culc. Vreau să alcătuiesc chiar acum horoscopul tânărului.

Zicând acestea, își smulse scufița din cap și începu pe dată să cerceteze stelele.

Într-adevăr, fiul lui Cristoph Zaharias era un tânăr chipeș, care nu se bărbierise încă niciodată și nici nu purtase cizme până atunci. În frageda lui copilărie, câteva Crăciunuri la rând fusese de fapt un mușunache, dar asta rămăsese cu totul fără urmări, într-atâta fusese șlefuit prin străduințele tatălui său. De Crăciun purta o frumoasă tunică roșie, cu fireturi de aur, spadă, pălăria sub braț și o minunată pieptănătură cu un mare conci la spate. Gătit atât de strălucitor, el stătea în dugheana tatălui său și, cu o galanterie înăscută, le spărgea fetelor nuci, din care pricină ele îl porecliseră dulce Spărgătorul-de-Nuci.

În dimineața următoare, astronomul, încântat, îl prinse pe alchimist în brațe și exclamă:

— El este, îl avem, l-am găsit! Dar, dragă colega, trebuie să nu pierdem din vedere două lucruri: în primul rând, trebuie să împlețiți excelentului dumneavoastră nepot o cosiță tare de lemn, care să fie astfel legată cu falca în jos, încât încordând ceafa, falca să poată face treabă bună. În al doilea rând, odată ajunși în orașul de reședință, trebuie să ascundem cu grijă faptul că am adus cu noi și pe tânărul care sparge nuca Krakatuk.

Dimpotrivă, el trebuie să apară mult timp după noi. Deslușesc, din horoscop, că după ce-și vor rupe câțiva măselele fără nici un folos, regele va promite, celui ce va sparge nuca Krakatuk și va reda prințesei frumusețea pierdută, pe fiica lui de soție și întreaga împărăție drept moștenire.

Vărul cioplitor de păpuși nu-și mai încăpea în piele de fericire la gândul că băiatul lui s-ar putea căsători cu prințesa Pirlipat, devenind astfel prinț și rege, și de aceea îl lăsa cu desăvârșire în seama solilor. Coada pe care Drosselmeier o împleti promițătorului său nepot era foarte izbutită, și băiatul trecu în chip strălucit probele, spărgând până și cei mai tari sâmburi de măslină.

Drosselmeier și astronomul se grăbiseră să vestească capitalei descoperirea nucii Krakatuk. Acolo, se luară pe loc măsurile necesare și, când călătorii sosiră cu minunatul leac de frumusețe, se și prezentaseră mulți tineri chipeși – printre aceștia și prinți care, încrezători în puterea danturii lor, se prindeau s-o dezlege pe prințesă de vraja ei.

Cei doi călători se speriară de-a binelea când revăzură prințesa. Trupul micuț, cu mâinile și picioarele pipernicite, abia de mai putea purta pe umeri capul acela diform. Urâtenia fetiței era sporită de o barbă albă de bumbac ce-i acoperea gura și bărbia.

Totul se petrecu după cum deslușise astronomul curții în horoscop. Un țâncău după altul își spărgea dinții și-și rănea fălcile cu nuca Krakatuk, fără a-i putea ajuta cât de puțin prințesei. Iar când apoi, pe jumătate leșinat, era îndepărtat de dentiștii de serviciu, el ofta:

— Tare mult mi-a mai dat de furcă!

Când, în cele din urmă, regele, neștiind ce să mai facă, făgădui fiica și împărăția celui ce va risipi vraja, se înfățișă și gingașul și așezatul tânăr Drosselmeier, cerând să-i fie și lui îngăduit să-și încerce puterile. Nici unul nu plăcuse prințesei Pirlipat atât de mult ca tânărul Drosselmeier. Ea își puse mânuțele pe piept și oftă din adâncul inimi:

— Ah, de-ar sparge el nuca Krakatuk, ar deveni bărbatul meu!

După ce tânărul Drosselmeier se închină cu multă politețe în fața regelui și a reginei, apoi înaintea prințesei Pirlipat, primi din mâinile prim-maestrului de ceremonii nuca Krakatuk. O puse fără întârziere între dinți, încordă cu putere coada și – crac-crac – coaja se sparse în bucățele mici. Curăță cu îndemânare miezul de firele ce mai atârnav de el și-l întinse cu o reverență plină de supunere prințesei. După aceea, închise ochii și începu să pășească de-a-ndăratelea. Prințesa înghiți miezul pe loc și... minune între minuni! pocitania se

topi, iar în locul ei răsări un trup îngeresc de femeie, cu fața țesută parcă din fulgi de mătase, bălai și trandafirii, cu ochii asemenea unor safire strălucitoare, cu părul tot numai cârlionți de aur. Sunetele de surle și tobe se împleteau cu uralele gălăgioase ale mulțimii. Regele și întreaga curte săreau într-un picior de bucurie, ca atunci când venise pe lume Pirlipat, iar regina a trebuit să fie stropită cu apă de Colonia, pentru că leșinase de atâta fericire și încântare.

Hărmălaia asta grozavă îl scoase din fire pe tânărul Drosselmeier, care nu făcuse încă cei șapte pași. El se stăpâni însă și ridică piciorul drept pentru cel de-al șaptelea pas, când țâșni din podea, chițâind și șuierând, doamna Mauserinks, iar Drosselmeier, călcând pe ea, se împiedică și fu cât pe ce să cadă!

O, soartă nenorocită!

Cât ai clipi, tânărul se făcu tot atât de urât precum fusese înainte Pirlipat. Trupul lui se închirci și abia-și mai putea duce pe umeri căpățâna-i diformă, cu ochii mari, bulbucați, și cu gura strâmbă, căscată îngrozitor. În locul cozii, îi atârna pe spate o pelerină îngustă de lemn, cu care manevra falca de jos. Ceasornicarul și astronomul mai să înnebunească de spaimă și groază. Ei văzură însă cum doamna Mauserinks se tăvălea pe